

Dingsdag

den 6 Junij.



Bij deze Courant behoort een Vervolg.

FRANKFORT, den 2den Junij.

Berigten uit Triest van den 24sten Mei melden het volgende: « Brieven uit Athene van den 9den gewagen van aanmerkelijke onlusten, welke in Thessalie en op de grenzen van Griekenland uitgebarsten zijn. Het schijnt, dat degehen, die de rooversondernemingen in die streken bestuurden, ook thans aan het hoofd staan; doch dat de omstandigheden nu van eenen ernstigeren aard zijn en niet meer den stempel van een rooversbedrijf, maar schier van eenen nationalen opstand dragen. De deelname daaraan strekt zeer uit tot naar Opper-Albanie. *Emin-pacha van Trikala* heeft, zegt men, op de gebirgen van Metsovo bij eenen aanval tegen de insurgenten eene aanmerkelijke nederlaag geleden en 200 man alleen aan dooden verloren. Eene afdeling van 1200 man insurgenten stond bij Versalos, en de gansche bevolking van Volo tot Arta had de wapens opgevat; Christenen en Turken hadden daarbij gemeene zaak gemaakt. — Tijdingen uit Durazzo bevestigen deze opgaven over 't algemeen en voegen er bij, dat de beruchte *Tafil Busi*, die wegens vroegere rebellie van den Sultan gratie ontving en sedert schijnbaar de partij van *Emin-pacha* gehouden had, dezen toevan met 12,000 man tegen de oproerlingen zou oprukken, vermoord, en zich daarop dadelijk aan de insurgenten aangesloten had. In hoe verre deze tijdingen juist, en hoe verre zij door de ligtgeloovige bevolkingen, van welke zij komen, overdreven zijn, zal uit nadere tijdingen moeten blijken; doch zoo veel is buiten twijfel, dat Albanie en Thessalie op nieuw het toneel zijn van onlusten, die bij den tegenwoordigen staat van het Turksche rijk voor hoogst bedenkelijk moeten gehouden worden. Men heeft dit overigens sedert langen tijd voorspuitgezien. »

Van de Servische grenzen wordt den 20sten Mei gemeld: « Sedert eenige dagen looper op de grenzen geruchten van gewigtige gebeurtenissen, waarvan Albanie, Macedonie en Thessalie als het toneel opgegeven worden. Aan deze geruchten wordt sedert gisteren groot gewigt gehecht. Prins *Milosch* schijnt namelijk van den Rumely *Wasszy* dringende aanvraag om bijstand ontvanger te hebben, en sedert het aankomen van den laatsten Tartaar heeft zich het gerucht verspreid, dat een talrijke bande insurgenten in Macedonie gevallen is, de stad Bitaglia overrompeld en op verscheidene plaatsen in brand gestoken heeft. »

— Berigten uit Görtz van den 20sten Mei melden: De hertogen van *Angoulême* en *Bordeaux* zijn met de Prinsessen naar Oostenrijk vertrokken. Zij hebben den weg over Klagenfurth ingeslagen en zich vooreerst naar Linz begeven, alwaar eene driedaagsche bijeenkomst van de hertogin van *Berry* met hare kinderen, den hertog van *Bordeaux* en *Mademoiselle de Rosny*, in bijzijn van den hertog en hertogin van *Angoulême*, zal plaats hebben. Dit is sedert den dood van *Karel X* de eerste maal, dat de Hertogin van *Berry*, welke van Linz weder naar Görtz terugkeert, hare familie ziet. Hierna begeeft zich de hertogin van *Berry* met hare nicht voor eenige dagen naar Weenen. De hertogen van *Angoulême* en van *Bordeaux* zullen hun verblijf te Kirchberg vestigen, van waar de gansche familie in den herfst naar Görtz zal wederkeeren.

— De Kroonprins van Zweden is gisteren onder den naam van den graaf van *Tulka* te Frankfort aangekomen.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat lord *Ponsonby* tegen den wensch der Porte Engelsch gezant aldaar blijft. De Porte schijnt klagen tegen hem ingebracht te hebben, waarop men geen acht geslagen heeft.

— Volgens berigten uit Rome, heeft de Pauselijke regering, wegens het groot gebrek aan granen, de vrije invoer tot het einde van Junij toegestaan. Het schijnt, dat het kordon tegen Napels, waaruit de kerkelijke staat gewoonlijk van koren voorzien wordt, de oorzaak van dit gebrek is.

LONDEN, den 30sten Mei.

H. H. M. M., ofschoon steeds in beterschap toenemende, hebben gisteren de gehoudene assemblée ten hove, op het paleis van St. James, ter eere van Zr. Ms. verjaardag, niet bijgewoond, maar zij bij die gelegenheid door de Prinses *Augusta* en den hertog van *Cumberland* vertegenwoordigd geworden. Des avonds van dien dag zijn door het meerendeel der ministers staatsdiners gegeven, en is tevens deze hoofdstad algemeen verlicht geweest.

In den op Zaterdagmiddag door den Koning gehouden getrouwen raad, op het Kasteel te Windsor, welke genoegzaam door alle ministers is bijgewoond, is het kabinetsbevel, strekkende ter toelating van wervingen in Engeland voor de dienst van de Spaansche Koningin, nogmaals voor een jaar verlengd geworden.

De Baron *Maltitz*, de jongst benoemde Russische minister bij het hof te 's Gravenhage, heeft gisteren van de koninklijke familie afscheid genomen.

— Als parlementvertegenwoordiger voor de stad Glasgow is laatste Vrijdag de radicale kandidaat, Mr. *Denistoun*, boven den heer *Monteil*, den kandidaat der behoudende partij, verkozen; maar de ministeriele meerderheid bij deze gelegenheid was, in weerwil van de bemoeijingen der ministers, reeds meer dan de helft minder dan bij de laatste voorgaande parlementsverkiezing in 1835, toen 1535, en nu maar 758 stemmen bedragen hebbende.

— Eene petitie, thans in deze hoofdstad in omloop en tevens vele onderteekenaars vindende, heeft het daarstellen eener getegelde stoomgemeenschap tusschen Engeland en Indie over de Rode-Zee tot onderwerp, en dringt ten sterkste op de noodzakelijkheid van het onmiddellijk heffen van maatregelen aan; ten einde dit ontwerp, waarvan meermalen sprak geweest is, eindelijk tot stand te brengen.

— Volgens berigten uit Lissabon, tot den 2den dezer, had H. M. zich, na vruchteloze pogingen van den heer *Oliveira* om een nieuw ministerie samen te stellen, tot den heer *Braamcamp* gewend, maar deze had, wegens ongesteldheid, daarvan nog geen werk kunnen maken. Inmiddels blijft het in de hoofdstad rustig; maar op omringende plaatsen hadden reeds ongeregeldeheden plaats gehad, die eene gewapende tusschenkomst gevorderd hadden.

— Te New-York hebben, luidens de aangebrachte berigten tot den 5den dezer, in de vier laatste dagen nogmaals zes en twintig bankroeten plaats gehad. Ook schijnt de nieuwe voorzitter der Vereenigde Staten, de heer van *Buren*, het aan hem door den handstand gedane verzoek, strekkende ter buitengewone bijeenroeping van het congres, geweigerd te hebben.

PARIJS, den 2den Junij.

Het huwelijk van den hertog van *Orléans* met de Prinses *Hélène* is den 30sten Mei te Fontainebleau, in de Gallerij van *Henri II*, voltrokken; vervolgens is het huwelijk in de kapel de *la Trinité* op de R. Katholische wijze en vervolgens in de gallerij *Louis Philippe* volgens de Luthersche wijze ingezegend. De Koning en de Koningin, de Prins en de geheele kon. familie waren bij de voltrekking van het huwelijk zeer geroerd, even als de andere omstanders.

— De *Moniteur* deelt thans de terugroeping van den Russischen ambassadeur, den baron von *Werther*, mede. Z. Exc. heeft de voltrekking van het huwelijk te Fontainebleau bijgewoond. Men is verwonderd, dat hij de de eenigste ambassadeur is geweest, die zich aan die feesten niet heeft onttrokken. Dat de Russische ambassadeur, de graaf van *Pahlen*, niet is nitgenoodigd, is eenigzins te begrijpen, daar men verzekert, dat Keizer *Nicolaas* zich tegen het huwelijk van prinses *Hélène* van *Mecklenburg* verzet heeft. Meer verwondert men zich, dat de Engelsche ambassadeur, lord *Granville*, niet uit Londen is teruggekomen, om de plegtigheid van het huwelijk bij te wonen.

Het lot der voortvlugtige en bij verstek gecomdeneerde staatkundige veroordeelden zal eerstdaags beslist zijn. De heer *Montalivet* zal, zegt men, morgen of overmorgen aan de Kamers een ontwerp van wet voorstellen, strekkende om de bij verstek veroordeelden in de amnestie te doen deelen. De Kamers zullen hierdoor verantwoordelijk zijn voor eenen maatregel, welken het ministerie niet alleen op zich wil nemen.

(Bons sens.)

— De Russische agenten houden zich bij voortdaring bezig met het aanwerven van Fransche fabrikanten en kunstwerkers voor Rusland, ten einde die takken van nijverheid en kunsten in bloei te brengen, welke er nog niet bestaan. Heden vernemen wij, dat eene gansche familie handschoenmakers naar Petersburg zal vertrekken, om daar een handschoenfabriek op te rigten, naar den vorm van die te Parijs en te Grenoble; men heeft aan die familie 8000 fr. ter hand gesteld voor de reiskosten en eene aanzienlijke schadeloostelling is hun voor de oprigting hunner nieuwe fabriek toegezegd.

De volgende télégraphische dépêches zijn alhier bekend gemaakt:
« *Bordeaux* den 31^{sten} Mei, des avonds half 7 ure.
« De Carlistische expeditie was den 27^{sten} des namiddags, te Angues aangekomen, schijnende den weg van Barbastro regts te willen hielden liggen, om te Naval over de Cinca te trekken. De troepen der Koningin bevonden zich aan de rechter zijde van den vijand.
« *Espartero* is den 29^{sten} des avonds, na eenen hevigen tegenstand, te Ardoins binnengetrokken.»

« *Bayonne* den 31^{sten} Mei, des avonds 7 ure.
« *Espartero* is den 29^{sten} van Hernani vertrokken, op Pampeluna trekkende, latende Guipuscoa aan zijne rechterhand liggen. De Carlisten hebben te vergeefs getracht, hem te Ardoins op te houden; omtrent 400 man zijner troepen zijn aldaar buiten gevecht gesteld; doch de generaal *Gurrea* is gedood. Den 30^{sten} des morgens heeft hij zijnen weg zonder tegenstand voortgezet.

« Het vertrek der Carlisten van Huesca is zeker. Het gevecht van den 24^{sten} is aldaar ernstig geweest. De generaal *Iribarren* is overleden, en de (Fransche) kolonel *Conrad* is gewond. Het legioen vreemdelingen (Franschen) heeft een roemrijk deel aan dit gevecht genomen.»

— In den *Indicateur de Bordeaux* leest men eenen brief uit Oleron, dd. 27 Mei des avonds, met de volgende bijzonderheden:

Cabrera was te Calanda met 4000 man, met het voornemen om zich bij de Carlistische expeditie te voegen; doch om zulks te vermijden, heeft de divisie van *Buerens* te Saragossa niet alleen genoeg troepen achtergelaten om de stad te verdedigen, maar ook om den vijand, in geval deze zich opdeed, aan te vallen, en de Ebro te beschermen.

Dezelfde tijdingen melden, dat de Baron *de Meer* 10,000 man in de vlakten van Lerida verzameld heeft, en dat hij gereed is, om af don *Carlos* zelve op te wachten, of de Kastiliaansche bendes, die des zelfs intogt in Katalonie zouden willen behulpzaam zijn. Voorts beweren zij, dat het doel der Carlisten steeds is de Ebro over te trekken, doch dat *Iribarren* hun te slim geweest is en eene groete bezwaren heeft aan den dag gelegd, door met zijne divisie aanhoudend den linkeroever te bestrijken, terwijl de rechteroever door de divisie van *Buerens* bezet was.

Men houdt het er voor, dat de Carlistische expeditie mislukt is, indien de baron *de Meer* in waanheid deze stelling genomen heeft; want naar de bergen kan dezelve niet terugtrekken, dewijl deze overal met gewapende boeren bezet zijn, en in de vlakten kan de expeditie zich, wegens de talrijke ruitery van *Iribarren*, evenmin vertrouwen.

— Brieven uit Jaka van den 28^{sten} bevestigen deze berichten; zij voegen er bij, dat de generaal *Buerens* het kommando over het leger, dat eene versterking van 7000 man uit de bezetting van Saragossa gekomen heeft, op zich had genomen, en dat de manschap van den pretendent reeds de moeilijkste ontberingen begint te gevoelen, in het midden van een land, waar zij overal den klaarblijkelijksten tegenzin ondervinden. De door de Carlisten in de dorpen, omstreeks Huesca, gevorderde rations, zijn niet geleverd.

's GRAVENHAGE, den 2den Junij.

Bij besluit van den 29^{sten} Mei 1837, is jonkheer *G. Beelaerts van Blokland* Secretaris van den Raad van State, benoemd tot lid van denzelven Raad, en bij besluiten van den 31^{sten} dier maand, is de Minister van Staat, *mr. A. van Gennep*, overeenkomstig des zelfs verlangen, met den 1^{sten} Junij ontheven van het intermediair bestuur der Financien, en de directie van het Departement van Financien; met hetzelfde tijdstip, ad interim aan jhr. *G. Beelaerts van Blokland*, lid van den Raad van State, opgedragen.

AMSTERDAM den 4den Junij.

Beurs van 3 Junij.

De Spaansche fondsen hebben heden zeer weinig gevarieerd: in weervil dat dezelve van Londen flauwer afkwamen, waren zij hier goed prijshoudend. De berichten van het oorlogstooneel zijn zoo tegenstrijdig, dat moeilijk de waarheid te onderscheiden is; intusschen schijnen zich gewichtige gebeurtenissen in het Schiereiland voor te bereiden; en daardoor waren de omzettingen in Ardoins niet aanmerkelijk. Nopens de betaling der primo Junij vervallen coupons der Ardoins, is nog niets met zekerheid bekend; intusschen geloof men algemeen, zoowel te Londen als te Parijs, dat de betaling gescheeden zal.

In onze binnenlandsche schuldbrieven bleef de inzét gering, alle echter iets meer geoffereerd.

Blijvende prijzen ten 4^{en} uur.

Holland. 2½ pCt. 52½ à 18; 5 pCt. 98½; kansbiljetten 23 à 18, oud sijndicaat 92½; dito nieuw 76½; oude aandelen handelsmaatschappij 178½ à 2; 5 pCt. Oost-Indië 97½.

Spanje. Ardoins 22½ à 1.

In Russische en Oostenrijksche fondsen geen handel.

Effecten-Societät, van 4 Junij.

Van het oorlogstooneel uit Spanje zijn heden geene nadere tijdingen ontvangen; te Parijs liep het gerucht, dat *Espartero* eene beweging

gemaakt had om don *Sebastiaan* in den rug aan te vallen; in hoeverre dit gelukken zal, moet nader blijken.

De Engelsche berichten van jl. Vrijdag, zijn reeds vroegtijg bekend geworden; de handel overal in Amerika oesent nog moedlootige gevolgen uit; te Londen waren drie zeer aanzienlijke handelsmaatschappijen gefailleerd, en dit heeft in de *Bily* veel opschudding verwekt; Engelsche fondsen waren ½ pCt. flauwer.

Onze fondsen markt hier was insgelijks minder gewild dan gisteren, ofschoon de omzet als onbelangrijk kan beschouwd worden.

Holland. 2½ pCt. 52½ à 18; 5 pCt. 98½; kansbiljetten 23.

Spanje. Ardoins 22½ à 1.

Mengelwerk.

Herziening van Wetten. — Verkiezingsstelsel.

In een onlangs uitgekomen werkje over de belastingen, geschreven, zoo het heet, door Mr. D., ofschoon de schrijver in zijn eigen naam geen D voor, of achter, of in het midden voert, lezen wij onder vele bezwaarlijke zaken, dat eene herziening der wetten, om de tien of twintig jaren, zeer wenschelijk zoude zijn. Waarschijnlijk bedoelde de kindige schrijver hiermede de politieke en financiële wetten, misschien ook wel de strafwetten: en dan stemmen wij volkomen met hem in; eenzedeels omdat omtrent vele zaken de denkbeelden der grootste menigte zeer veranderen, anderdeels omdat vele wetten onder den invloed van het oogenblik worden gemaakt, welke, bij de minste verandering van omstandigheden, onbruikbaar en soms belagchelijk worden. — Dit op onzen toestand toepassende, valt ons oog onmiddellijk op de grondwet; deze adeut zoo geheel en al teruggang naar verouderde instellingen, dat men dezelve waarlijk voor geen werk dezer eeuw zoude verslijten. Niets belet derzelve herziening; wij zijn van België, België is van ons af, en wel onherroepelijk; Noord-Nederland kon geene nieuwe proef eener hereeniging nemen, al wilden het België en alle Europesche mogendheden; en, of nu aan Noord-Nederland eenige strookjes gronds meer of minder aan de Maas en de Schelde zullen worden toegekend, zoo kan dit de herziening der grondwet niet ophouden, en op die herziening geenen invloed uitoefenen.

Er is wel eene commissie van leden der Kamer benoemd, om dit onderwerp in overweging te nemen: maar van haar werk hebben wij weinig gehoord en verwachten wij ook niets goeds; immers het hoofd punt, welk hier in aanmerking komt, is het verkiezingsstelsel, en nu is het waarlijk van de meeste leden der Kamer niet te verwachten, dat zij hunnen oorsprong verloochenen; — zulten wij waarlijk iets goeds verkrijgen, dan moet het van boven komen, dat is, namens den Koning worden voorgesteld. — Het hoofd van den staat heeft er belang bij, dat in de tweede kamer waarlijk de stem des volks worde gehoord; opdat het bestuur wete wat het te hopen of te vreezen heeft, en zich niet op een ongelukkig oogenblik gerugsteund vinde door de toestemming der kamer, en gedwaarsboemd door den onwil des volks. — Het gebeurde in België wordt nog te veel met hartstogt en partijdigheid overwogen; dan dat het ons tot les kan strekken; dan de minste nadonkendheid leidt ons van zelve tot de overtuiging, dat eene nationale vertegenwoordiging geene fictie, maar eene waarheid behoort te zijn, daar zij anders zonder nut is. — Wat toch is het hoofdoel derzelve? De overtuiging bij het volk over te brengen, dat meer de belangen der bestuursdeelen der bestuurders worden behartigd; dat de opofferingen, die men van hetzelfde in geld en in vrijheid vraagt, in deszelfs belang worden gevorderd; dat het volk zelve, bij monde van de door hetzelfde verkozenen, vrijwillig die lasten heeft opgenomen, en dus alle tegenkanting in de uitvoering is eene schennis van de goede trouw.

Maar als na een verkiezingsstelsel zoo is zamengeesteld, dat zelfs in de meest verwijderde toekomst, de verkozenen des volks niet tot de vertegenwoordiging moeten geraken, dan houdt het denkbeeld op, dat het volk zelve tot de daarstelling der wetten toetreedt. — En nu met ons verkiezingsstelsel vooronderstellen wij, dat de stemgerechtigden van Amsterdam meest en kracht deze of gene zaak wilden, of niet wilden; hoe zullen zij komen tot de keuze van hen, die zij weten dat hun gevoelen deelen en bekwaam en geneigd zijn het voor te staan; door het kiezen van kiezers, die benoemen één lid in den raad als er eene vacature is? Al werden zij zoo oud als METHUSALEM, zij zouden het niet beleven, dat door hunne keuze, overgegoten in den raad, weder overgegoten in de Provinciale Staten, en sindelijk opgelost in de Kamer, de leden hunner keuze daar zitting namen; hun werk; het werk van de gastene burgers van het groot Amsterdam, is een druppel in eenen emmer, een beker van den edelsten wijn, verdrunken in een v. water — en zoo is het met geheel ons verkiezingsstelsel. — Naar hetzelfde oeffenen zij, aan wien men het minst in het handelsrijvend Nederland zonde denken; den meesten en den meest onmiddellijken invloed uit, te weten: de Edellieden; dat zijn zij, die bijna allen reeds lange te gronde zouden zijn, indien geene door koophandel rijk gewordenen families en vooral rijke koopmans-dochters onder hen waren opgenomen. — De Edelman, die slechts een gering vermogen kan aanwijken, kiest onmid-

dellijk leden voor de Provinciale Staten; de nijvere handelaar, die miljoenen schats bezit, die in tijden van vrede honderden doet leven, en in tijd van nood de toevlugt der berooide schatkist is, kan kiezers benoemen; — is dat gelijkheid voor allen voor de wet? Is dat een verkiezingsstelsel, bestaanbaar in het handeldrijvend Nederland? De tijd is daar, om op al die dwalingen terug te komen, en aan elk, die bijdraagt tot de kosten der staatshuishouding, eenigen onmiddellijken invloed op de verkiezing der leden van de Tweede Kamer te geven; men wachte niet tot dat het te laat zij en door schokken wordt verkregen, wat geleidelijk tot welzijn van allen kan worden gegeven.

Wij zullen op dit onderwerp nader en in meerdere bijzonderheden terugkomen.

Openbare meening. — Eensgezindheid.

Wanneer men zich herinnert, hoe, nog slechts weinige jaren geleden, een ieder zich hier te lande den naam van liberaal ter eere rekende, en hoe dezelve sedert den laatsten tijd veel meer een schandnaam is geworden, als waren jacobijnen, revolutionairen, liberalen, allen lieden van den zelfden stempel, dan is het voorzeker niet tegen te spreken, dat de openbare meening in het staatkundige eenen geweldigen schok heeft ondergaan. Den redenerenden en belarden opmerker ontging het intusschen niet, dat deze schok, door den Belgische omwenteling veroorzaakt, slechts oogenblikkelijk konde werken, en geenszins eene voortdurende verandering in de gevoelens der Nederlanders zoude te wege brengen: maar dat ook zij eenmaal zich daarvan zoude herstellen, die ondervinding heeft zulks reeds geleerd en dagelijks ziet men meerdere bliken, dat velen de oogen wederom opengaan, of schoon ook nog bij anderen eene volslagen onverschilligheid moge bestaan.

In dit herleven der openbare meening verheugen wij ons zeer, te meer daar hetzelfde schijnt plaats te zullen hebben zonder de eensgezindheid te verbreken, waarop men zich zoo lang heeft beroemd, en welke ook alleen in staat is, ons de eindelijke vervulling onzer wenschen te verzekeren. Maar deze eensgezindheid kan alleen voortduren bij de ingezetenen onderling; dezelve kan niet bestaan met een ministerie, hetwelk al deszelfs vertrouwen bij de Natie heeft verloren, en hetgeen nog steeds de bewijzen levert, dat het nog geenszins het rampzalig sleutel van volharding heeft opgegeven; een ministerie, hetwelk de Staten-Generaal hoog weet te roemen, wanneer het de aanneming van een budget geldt, hetwelk ons eenen stap nader tot onzen ondergang heeft gebracht, maar hetwelk bij voortdurend van deszelfs onwil doet bliken, om eenige zoo zeer verlangde en zoo dikwijls beloofde veranderingen in onzen inwendigen toestand daar te stellen.

Ook in de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben wij den weerklank van deze herlevende meening waargenomen, en de binnen kort plaats hebbende verkiezingen mogen aantoonen, in hoe verre de Provinciale Staten der verschillende gewesten ook daarmede zijn bezielde.

Herziening der Grondwet, met dadelijke invoering van de, bij dezelve verordende instellingen, voor zoo verre onzen inwendigen toestand betreft, en rechtstreeksche onderhandelingen met België ter beëindiging van onzen uitwendigen toestand: zie daar, de twee groote beginselen der algemeene opinie, waarmede ook zij behooren bezielde te zijn, welke voortaan ter Tweede Kamer gezonden worden.

De Utrechtsche Courant

heeft weder twee uitgelezene strijders tegen ons arm oppositie blad te veld doen trekken, ten einde twee door ons geplaatste artikelen aan te vallen; en ofschoon wij allen pennestrijd met die Courant voortaan zoo veel mogelijk willen vermijden, kunnen wij echter dezen nieuwen aanval niet geheel onbeantwoord laten.

Aanvankelijk merken wij met genoegen op, dat de *Utrechtsche Courant*, bij dit hervatten der vijandelijkheden, aanvankelijk van toon veranderd is, *elle a mis de l'eau dans son vin*; en wij wenschen haar hiermede geluk, want inderdaad, al dat nietsbewijzend schelden en razen is geene kunst, het is slechts Bilderdijskiaanisch.

Deze nieuwe hulpbenden dan, die met meerdere kalmité en gematigdheid tegen ons oprukken, bestaan uit eenen teerhartigen, thans hoogt verontwaardigden, vereerder van alle overledenen, en uit eenen snakschen vraagal, die veel welwillendheid voor ons verklaart te hebben.

De vereerder der overledenen, zich onderteekenende B. B., is tot in de ziel geschokt door ons artikel, *wie zal Minister van Finantiën worden?* hij, en allen met wien hij gesproken heeft, en wel omdat dit artikel gerigt was tegen eenen overledenen! Of de schrijver van dit artikel, diert wij persoonlijk niet kennen, eenen zekeren overledenen bedoeld heeft, dan wel, of hij slechts in het algemeen gemeend heeft te zeggen, dat het voor de nagedachtenis van eenen Minister, en wel van eenen Minister van Finantiën, veel vereerder is arm dan rijk gestorven te zijn, moeten wij in het midden laten, omdat het ons niet vrijstaat dit eigendunkel te beslissen. Maar wij laten het voor een oogenblik gelden, dat het inderdaad zijne bedoeling geweest is, en dat

hij eene blaam heeft willen werpen op den afgelegden levensloop van eenen overledenen. Welnu, wat volgt daaruit? Niets anders dan dat hij gelijk of ongelijk heeft gehad, naar mate die blaam verdiend is, of niet. De eerbied voor nagelatene betrekkingen kan hier evenmin iets afdoen, als het spreekwoord: *de mortuis nil nisi bene*.

De nederige burger, die naar geene onderscheidingen of eere-titels haakt, die met zijne deugden en menschelijke gebreken rustig en vreedzaam het levenspad doorwandelt, heeft regt en aanspraak, wanneer hij eenmaal zijn hoofd nederlegt, dat niet elke zijner geringe dwalingen of zwakheden, dat niet elke zijner veylogene levensdagen aan een naauwkeurig onderzoek onderworpen, en aan algemeene bekendheid prijs gegeven worden: hij heeft het regt, dat op hem het spreekwoord toegepast worde: *de mortuis nil nisi bene*.

Niet zoo de staatsman! Deze beklimt vrijwillig eene steile en hooge rots, op welke hij voor *aller* oogen zichtbaar is, en zichtbaar moet zijn, omdat hij van daar zoo veel goeds, en zoo veel kwaads kan doen nederdalen. Elk, die de eerezucht heeft, zich boven zijne medeburgers te verheffen, ten einde hun welzijn, hunne algemeene belangen, hunne toekomst onder zijne bewaring te nemen, neemt tevens op zich eene verantwoording, die des te naauwkeuriger gevorderd zal worden, naar mate hij hoger gestegen is, en die ook later voor zijne naaste betrekkingen misschien drukkende gevolgen kan hebben, maar die zeker nooit kwijtscholden wordt. Van den oogenblik zijner verheffing af aan, zijn aller oogen op hem gevestigd, en scheurt hij vrijwillig den sluier van zich af, die het stille, huisselijk leven van zijne medeburgers onthult. Allen staren hem na, elke zijner handelingen wordt onderzocht en beoordeeld; hij behoort zich zelve niet meer, hij behoort aan den staat, aan de openbare meening, aan zijne tijdgenooten, aan de nakomelingschap, aan de geschiedenis. Hij kan het spreekwoord nooit inroepen: *de mortuis nil nisi bene*, want hij heeft zich vrijwillig aan een algemeen en gestreng oordeel onderworpen, zoo wel gedurende zijn leven als na zijnen dood: en wanneer nu dat oordeel ongunstig voor hem nitvalt, en zijne naaste betrekkingen hierdoor in hun eergevoel gekrenkt worden, dan heeft hij ook dit aan zich zelven te wijten. Maar dat hij eenmaal openlijk en zonder versoepeling beoordeeld zal worden, is onvermijdelijk en zeker: *hoedanig* dit oordeel zal zijn, hangt van hem zelve af.

En nu, zeer waarde, en zeer verontwaardigde heer B. B.! hebt gij uw latijnsch spreekwoord niet alleronglukkigst te pas gebracht? Want zoo gij dit spreekwoord, waarvan gij zegt *belijder* te zijn, op geschied- en staatkundige namen wilt toepassen, dan zult gij wel ongemeen vergevend en goedaardig moeten zijn, zoo gij er niets dan goeds van wilt zeggen! Wij vooronderstellen, dat gij wel eens, hetzij met uwe vrienden, of met uwe kinderen, zoo gij die hebt, over geschiedkundige onderwerpen spreekt. Wees dan zeer voorzigtig! Indien het gesprek mocht vallen over NERO of CARACALLA, over PAUL ALEXANDER VI, over PHILIPS II van Spanje, of den Hertog van ALBA, over LODEWIJK XI, KARL IX, LODEWIJK XIV, of zelfs ook over ROBEESPierre of MARAT, en zoo vele honderden, roem dan hunne deugden; maar, als het op hunne ondeugden aankomt, zorg dan vooral te zeggen: *de mortuis nil nisi bene!* Zoo men over in de geschiedenis even bekende booswichten, maar van minderen rang, spreekt, over RAVAILLAC, BALTHASAR DE RAARTS, LOUVEL, of anderen, zeg dan: *de mortuis nil nisi bene*. Indien er sprake mocht zijn over groote namen in het finantiële, b. v. van LAW, die half Frankrijk door zijn systema tot den bedelzak gebracht heeft, van den Minister van Finantiën CALONNE, die het CREDIT door middel van NIEUWE LEENINGEN dacht te redden, en daardoor Frankrijk van den rand in den afgrond stortte, of van wie het ook zijn moge, die in zoodanige betrekking aan zijn Vaderland oneindig veel onheils berokkend heeft, — blijf dan steeds zeggen: *de mortuis nil nisi bene*. Maar vergeet dan toch niet tevens, wanneer gij somtijds nader mogt hooren, die u minder aangenaam in de ooren klinken, zoo als van OLDENBARNEVELT, van de gebroeders DE WITT, enz., ook dan te zeggen: *de mortuis nil nisi bene!*

Maar neen! allereerwaardigste heer B. B., bedenk u eens goed! Welken lauwerkrans zullen wij dan wel op het graf der waarlijk edelen en braven neeerleggen, wanneer wij van allen moeten zeggen: *de mortuis nil nisi bene?*

O Mijnheer B. B.! wij vreezen zeer, dat gij door uw latijnsch spreekwoord een gebruikelijk fransch gezegde op u toepasselijk gemaakt hebt: *u vous y avez perdu votre latin!*

Wat gij er nu ten slotte bijvoegt, Mijnheer B. B.! dat gij niet als Hofredenaar wilt optreden voor het ministerie, daar gelooven wij, dat gij volkomen gelijk in hebt: die heeren mogten daar misschien niet eens op gesteld zijn. Maar wanneer gij zegt, dat de ministers 's Konings vertrouwen door DAT DER NATIE gevestigd en bevestigd zien, dan zeggen wij: Ho! ho! dat moet gij eerst bewijzen, want wij zijn juist van het tegendeel overtuigd.

De al-vragende spotvogel, die tegen ons artikel van 29 April 1848 optreedt, schijnt nog al goed voor ons gestand te zijn, en wat meer

is; gansen niet afkeerig van eene algeheele afscheiding van België, hetgeen het hoofdpunt van ons gemeld artikel uitmaakte. Hij ziet, zoo het schijnt, in die afscheiding maar een bezwaar, dat zeker alles afdoende is, namelijk dat zij onmogelijk is: "vooreerst omdat de Mogendheden die scheiding (vooral in het minlijke tusschen de beide landen) nooit zullen gedoogen, en ten tweede, omdat hij ons, ons Arnhemse Theoristen, uitdaagt, om zoodanige schikking, die voor alle partijen aanneemelijk zoude zijn, bij wijze van concept bekend te maken.

Het eerste argument is zeker alleraardigst, en van eene allergeestesgrootste redeneerkunde: De stelling is: "wij kunnen met België in geene schikking komen, omdat de Mogendheden dit nooit zullen gedoogen." — Hieruit moet volgen de major: "Reeds voor lang hebben wij (met eenige wijziging) zoodanige schikking tot stand kunnen brengen; en zijn daartoe door de Mogendheden niet alleen nitgelokt, maar wel degelijk meer dan aangespoord geworden." — En de minor: "maar wij hebben dit standvastig van de hand gewezen." — Eindelijk de conclusie: "Dus zullen de Mogendheden nooit gedoogen, dat die schikking, door haar zelve voorgesteld, tot stand komt."!!! Leder zijn dwaak; — wij vinden de conclusie het schoonste van dezen syllogismus, en durven bijkans met ministeriele volharding staande houden, dat zij boven allen lof verheven is.

Maar nu het tweede punt, waar men ons, (zoo wij ons verbeelden) gewikkeld in den slaap-japon, met de muts op, en de pijp in den mond, al vragende, denkt vast te zetten. Ons programma tot eene schikking met België? Mis gerekend, beste vaar! Ook wij hebben reeds gelezen, en weten wat socratisch vragen is, en nooit antwoord den! Wij zijn de vragenden, en er moet antwoorden. Gij en allen, die in uwe denk wijze deelden, hebt, niettegenstaande onze herhaalde vermaningen, de reiskoets, waarin wij allen zaten, in een moeras gereden. En nu vraagt gij aan ons: "Hoe komen wij er uit?" Wij vragen aan u: "Hoe kwamen wij er in?"

Het nou (wel te verstaan van er uit te komen) zal waarlijk zoo moeilij, althans zoo onmogelijk niet zijn, wanneer het ooit wezenlijk en openhartig het doel is, om daartoe te geraken! Maar de wijze, waarop dit geschieden moet, mag noch door u, noch door ons aangewezen worden, althans wij voor ons geene zwaarigheid zouden zien het te doen, indien wij het slechts plichtmatig oordeelden.

Wij hebben slechts het regt eene waarschuwend stem te doen hooren: Het goede, zoo het waarlijk goed zal zijn, moet altijd van boven komen.

De Pannekoek, een goedkoop kostje voor burger- huizingen in Nederland.

Wat kan men zich minder schuldig aan het status quo verbeelden, dan de pannekoek!... en toch in Nederland moet hij zwaar voor hetzelfde moeten. Dit onschuldig gewrocht van de kookkunst torsch opzallige malen de zware lasten, door dat zelfde status quo veroorzaakt. Gij grimlacht, onmedogende lekkerbek! die niet weet, welk een slagtoffer der omstandigheden gij vaak verslindt. Welaan, lees deze regelen, en ween met mij over de rampzalige pannekoeken! — Uwe vrouw denkt u, in den tegenwoordigen moeilijken tijd, eens lekker en goedkoop te doen smullen: zij trekt aan de bel en eene zwaar belaste keukenmaagd treedt binnen: zij verneemt, dat het onwidersprekelijk pannekoeken zullen zijn, welke dien middag op tafel moeten prijken: ten dien einde vordert zij belaste meel, belaste suiker en belaste boter, want zonder zout is deze laatste niet denkbaar, in de Hollandse keuken.

De vlugge keukenprinses haast zich, om, bij het licht van een belast vuur, een heerlijk beslag te maken; de koekepan sist weldra op een belast vuurtje van turf, en terwijl de rook door den belaste schoorsteen omhoog stijgt, worden deze onschuldige wezens geboren. Nu brengt eene belaste meid of knecht, door eene belaste deur, het stoomende gebak op tafel, en nu eindelijk is het den hungerigen geoorloofd, zich in zijn belast huis te onthalen.

Volgens dit recept is het dus tienmalen, dat er van eenen pannekoek betaald wordt, alvorens men dien mag eten! Ik zie wel kans, u nog meer lasten op te noemen, welke dien lieveling der Nederlandsche keukens van ter zijde drücken; maar de opgenoemde zullen wel voldoende zijn, om aan onze zuinnige families al het onaangenaam bezwarende van dit kostje te doen gevoelen.

Binnenland.

Onder dezen titel ontwaren wij, helaas! dikwijls tijdingen, die ons schromelijk mishagen, zoo als onlangs, waar tusschen twee nieuw-tjes, dat de bataljons Grenadiers weder eenigen tijd soldaatje in Noord-Brabant zonden gaan spelen, een ander vervat was, behelzende de veroordeeling van zekeren persoon, wegens ongeoorloofde godsdienst vereenigingen. — Waarachtig, wij gaan vooruit hier te lande! In deze tijden vervolging te moeten zien, en dat nog wel om godsdienstzaken. Het is mogelijk, dat die nog steeds voortdurende vervolging wettig is, maar dat zij onstaatkundig, onhandig en illiberaal is, valt moeilijk te ontkennen. De geschiedkundige, de yerstandige en yer-

draagzame zullen de waarheid daarvan inzien, en hebben dit reeds lang gedaan; de overigen zien dit niet in, of willen zulks niet begrijpen. Nu, zoo als het hun gelijkt: voor de laatsten teekent de Arnhemse Courant zulke aanmerkingen niet op, maar alleen voor hen, die de vrijheid, de eer, en het welzijn van het Vaderland boven alles stellen. Men heeft zulke schoone voorbeelden van volharding en taai getuld alhier voor oogen, dat zij der navolging dubbel waardig zijn, en daar, waar sommigen volhardden afkeuringswaardige maatregelen te nemen, zal de Arnhemse Courant volhardden dezelfde op te merken, af te ruden en te laken; opdat zij, die het ware belang van het Vaderland voorstaan, niet geneigd mogten zijn te gelooven, dat men moedeloos ware geworden, en dat, door verving afgemat, er zich geene zwakke stem meer voor hetzelfde zoude doen hooren.

Engeland en Frankrijk.

Najver tuschen groote rijken, uit welke oorzaken die ook ontstaan zij, loopt niet enkel uit op den ondergang van derden, maar beïnvloedt ook de najverige staten zelve. Als men de geschiedboeken der oude en nieuwe wereld opslaat, zal men er de loegevalen der volken uit kunnen lezen; de najver tusschen groote staten, na voorafkennis of minder magtige staten vernield te hebben, is geëindigd met de strijdende natien zelve te ontbinden. Die waarschuwend stem voor vele volken, zoo luid en ook toegeroepen aan Engeland en Frankrijk, zal die ook eenmaal nieuwe voorbeelden van gegrondheid ontvangen; of zal de najver, die de beide rijken verdeelt, niet eenmaal de grootheid van een' der beide staten ten gevolge hebben? Ja, najver verdeelt die beide landen, ondanks de staatkundige band, welke de Julij-revolutie deed aanknoopen met het aan democratische beginselen toegedane Engelsche ministerie. Men leze de Fransche dagbladen, en zie het oordeel dier natie over den politieken weg, door Engeland ingeslagen; ten opzichte van het Schiereiland; men vestige het oog op de dwangmiddelen, door Engeland gebezigd, om hare voornemens wel te doen gelukken: en dan vrage men, bestaat er geen najver tusschen de Fransche en Engelsche natien? Voorzeker, de najver bestaat: en met reden. De eigenbatige, boven alles zich zelve zoekende, in de middelen niet kiesche en met edelmoedigheid in vijandschap levende staatkunde der Engelschen, heeft voor natuurlijke mededingsster de Fransche staatkunde, die, te midden harer overdrevene gloriezucht, meer loyaliteit daaraan verbonden heeft, dan de hebzuchtige begrippen in het staatkundige somtijds zouden doen onderstellen. De National, en in een tegenovergestelden zin, de Gazette de France, tasteren beiden die staatkunde van den overzeeschen vriend aan, en meenen zich te beklagen te hebben over de gedurig in getal toenemende in bewaringneming van zeeplaatsen aan de Spaansche kust, waarvan Engeland door de in bezitting van Passages, St. Sebastiaan, Bilbao, en nu nog van Barcelona, zich vaste punten aan die zijde des lands zoekt te bezorgen, hetzij als militaire punten, hetzij als handelsplaatsen, gelijk het in Gibraltar zich vast heeft weten te verzekeren. De Gazette de France gispt in het tegenwoordige Fransche bestuur, dat het toelaat dat Engeland zich van Spanje meester maakt, zoo als het zich van Portugal heeft vergewist; dat Portugal, hetwelk het nu onlangs te Lissabon zelve heeft willen bedwingen met zijne oorlogschepen, toen Englands vijandige volksgeest zichtbaar werd, en men het Engelsche handelsmonopolie wilde vernietigen. — Eveneens ziet de National met leede oogen dat planten der Britsche legervaa op Spaanschen bodem; herinnert er aan, hoe, bij elke omwenteling, bij elk onverwacht zich opdoend eiland, bij elke mogelijke gelegenheid Engeland haren standaard plant, om er voordeel van te trekken; erkent evenwel, dat die Engelsche handelwijze die natie overal gehaat maakt, dat niemand haar liefheeft, doch dat die natie het talent heeft zich daardoor noodzakelijk te maken: maar hij keurt die volharding niet af, en klaagt slechts, dat het Fransch bestuur niet eveneens handelt. Het is onbetwistbaar zeker, dat de Gazette de France evenwel veel meer dan de National het denkbeeld der Fransche staatkunde uitdrukt, en de in 1829 bepaalde en in het volgende jaar, onder KAREL X, ondernomene togt tegen Algiers kan het bewijs aangeven, dat de oud-fransche ridderlijke geest meer gloriëdorst en zelfgevoel verraadde, dan hebzucht; de nu nog zoo dobberende staatkunde over het al of niet behouden van Algiers, staft dat gevoelen bovendien. — Toen Engeland in het begin dezer eeuw, zich als den gezworen vijand van NAPOLÉON deed kennen; toen het Engelsche god de vijandige legers op de baan bragt en staande hield, — was het Engeland toen alleen te doen om NAPOLÉON te doen vallen? Zou de najver naar Frankrijks bloei en aanzien, niet voor even veel en mogelijk meer geweest zijn in de uitbarsting dier vijandschap, dan de invoering van het continentaal systema? Het hiervondig verbond toch, uit nooddrift aan steun van buiten, tot het bevestigen der Julij-revolutie gesloten, is immers reeds zoo goed als ontbonden? Maar men wil vooral gewezen hebben op de verantwoordelijkheid van het Fransch bestuur, hetwelk den Engelschen toelaat, dat zij het Schiereiland geheel omgeven met hunne maritime etablissementen, door het volgende: Frankrijk heeft eene gekke uitrusting moeten doen om het Belgisch grondgebied van de Hollanders, die meester van Antwerpen waren, vrij te maken. Er zal eens een ontzaggelijke oorlog noodig zijn, om Spanje van de Engelschen, die

(Zie verder het Vervolg.)

ARNHEMSCHE COURANT,

Van Dingsdag den 6 Junij 1837.

die zich in dezels havens genesteld hebben, te zilveren. Het Fransche dagblad, ofchoon nit een verkeerd oogpunt de vermeerstering van het Antwerpische Kasteel beschouwende, spreekt niet met minachting van de Nederlanders, maar geeft zoo veel als te kennen, dat, indien eene expeditie (en die expeditie was meer dan tachtig duizend man strijders groot!) noodig was om één kasteel tot overgaaf te dwingen, hoe veel oneindig meer dan niet gevorderd werd, om de Engelschen uit die menigte van vaste plaatsen, die zij zich toegeëigend hebben, of voor handel of als krijgskundig punt, weg te jagen. — Daarin kon de *Gazette* wel eens gelijk hebben, en meer geluk dan de *National*, die verlangend is, dat Frankrijk eveneens als Engeland handelde; maar het is nog te bezien, of Engeland's staatkunde het wel zou toelaten, dat Frankrijk eveneens handelde: wie denkt toch niet aan het twijfelachtige, of Engeland den Bey van Constantine niet ten vorigen jare tegen Frankrijk heeft bijgestaan? Wie brengt zich niet te binnen die satire over de behendigheid der Franschen, om Koloniën te stichten, of vaste plaatsen met de wapenen in te nemen, zonder ooit de eene of andere voor zich te hebben kunnen behouden? Als men vraagt in wiens magt het meerdendeel is overgegaan; Engeland's bezittingen buitenslands zullen het uitwijzen. In dezen tijd lijdten Portugal en Spanje beide onder den najiver van Engeland en Frankrijk; de geheele honding, door beide natien aangenomen, tegen over elkander, nu het er op aankomt om de vrijheid in het Schiereiland te bevestigen, duidt het mistrouwen aan, dat de beide natien in elkander hebben. De overste Leidsman der volken, de Regeerder der wereld alleen weet, of die najiver niet eenmaal uitloopen zal op de benadeeling en den eindelijken ondergang van een van beide staten; de waarschijnlijkheid is daarvoor. Mogt, indien zulks gebeurde, de triomf van vrijheid, van zelfstandigheid en nationale onafhankelijkheid boven eigenbaat en hebzucht te gelijk vergaan met die zelfzoekende staatkunde, die alleen op den ondergang van andere staten eigene grootheid bouwt. Wilde men de *Gazette* gelooven, dan zou het eerste schot op de troepen te Parijs, in 1830, door een Engelschman gelost zijn. Werd ook niet het Engelsch goud daartoe, en tot het afbranden der voornaamste fabrieken, in de omstreken van Brussel, nog in dat zelfde jaar gebruikt? V. T.

Het gemeente-wazen in Omseland

(Vervolg van No. 61.)

Siats den val van Koning JACOB, heeft het gouvernement, zich ontbonden, openlijk de vrijheden der gemeenten aan te tasten; doch zij werden onophoudelijk verontrust door kabalen, die zich in haar midden vermeden; aangewakkerd en beschermd door mannen van invloed. Althoewel geene poging aangewend werd ter hervatting van de maatregelen der staats, is het nogtans opmerkelijk, dat de charters, welke na de revolutie toegestaan werden, ongeveer op de leest van die der vorige eeuw geschoeid waren. De charters van GEORGE III verschillen weinig van degene, welke gedurende het ongelukkigste tijdvak van de geschiedenis dier burgen gegeven zijn.

De laatste wijziging, aan de vertegenwoordigingsregten der steden en burgen aangebragt, was de acte van het negende jaar der regering van ANNA, waarbij bepaald werd, dat voortaan niemand, ten zij hij zoon van een pair ware of de vereischte eigenschappen bezate om tot ridder van een graafschap verkozen te worden, tot vertegenwoordiger van eene stad, burg of haven zou worden benoemd, indien hij geen landeigendom van 300 pond inkomen, vrij van alle hypotheek, bezat. De omwenteling van 1688 schonk eene populaire constitutie aan eenige gemeenten, die door de wetten der Koningin ANNA van beroofd waren. De gemeenten begonnen van toen af een werkzaam deel aan de verkiezingen voor het parlement te nemen, en alle nieuwe wijzigingen, sedert ingevoerd, strekten hoofdzakelijk om het kiesregt der steden te verkorten of uit te breiden. In al die kampen en botsingen vergat men meestal het ware doel, waarvoor de gemeenten ingesteld waren. In talloze gevallen, rekenden zich de magistraten, door de corporatiën verkozen, geenszins verplicht, om voor de veiligheid, de zindelijkheid, het goede beheer der steden, aan wier hoofd zij geplaatst waren, te waken. Zij beschouwden zich als de uitsluitende gelastigden van het kleine getal bevoorregten, welke de corporatie uitmaakten; zij bestuurden de gemeente, goederen als het bijzonder eigendom dier bevoorregten. Meestal lieten zij de inwoners zich buitengewone belastingen opleggen, om in de dringendste behoeften der stad te voorzien, en wanneer zij, bij toeval, een gedeelte der stedelijke inkomsten aan de algemeene uitgaven wjdden, wilden zij deze inschikkelijkheid niet als eenen plicht, maar als eene milddadigheid van hunnentwege beschouwd hebben. Eene dergelijke wanorde was ondragelijk; de staatsrechtsschrijvers hadden er de mispraken van aangeleerd; van alle zijden kwam men er tegen op; maar niemand gaf een hulpmiddel aan de hand. Eindelijk werd er, in Julij 1833, eene koninklijke commissie van onderzoek benoemd, en deze legde de talloze schandalen bloot, waarvan de stedelijke corporatiën het voorwendsel waren.

Bij het ontleden der veranderingen door de nieuwe wet in het gemeente-wazen ingevoerd, vindt men, dat die veranderingen onder drie verschillende hoofden kunnen gerangschikt worden: het eerste en belangrijkste bevat de inrigting van het kiesligchaam; het tweede, de plaatselijke wetgeving; het derde, de plaatselijke regtsbedeeling.

Ten einde de veranderingen door de nieuwe wet in den oudensstaat van zaken gemaakt, duidelijker voor te stellen, bieden wij er eene vergelijkende opgave van aan.

10. *Inrigting der gemeente.* De bijzonderheden, waarin wij getreft zijn, hebben doen zien, welke voorheen de inrigting van de meeste Engelsche steden was. Bijna al de charters verklaarden, dat de gemeente (poorterij) bestond uit al de inwoners der plaats; maar schier overal had de gewoonte de werkelijke oefening van het burgerregt op een klein getal bevoorregte personen overgedragen. Deze beperking was zoo ver uitgestrekt, dat dikwijls burgers, die werkelijk staatkundige regten hadden, (*freemen*) zich niet als leden der gemeente (poorterij) beschouwden. In verscheiden steden waren er burgers, die dezen titel als persoonlijk regt bezaten, en anderen, die het slechts uit de verkiezing van het besturend ligchaam ontleenden; deze laatsten alleen werden gerekend tot de gemeente te behooren. In de burgen, waar het aantal van de leden der gemeente het beperktst was, bestond de gewone wijze van toelating tot dezelve in eene benoeming van het besturend ligchaam. Soms tijds vorderde men van den verkopende zekere voorwaarden, waarvan de gebruikelijkste de inwoning was, maar dikwijls ook leide men er geene op. In de burgen, waar het aantal der *freemen* onbepaald was, kreeg men, het burgerregt (poorterregt) door geboorte, huwelijk en leeftijd. In een klein getal plaatsen was de verkrijging van een eigendom toereikende. Bijna overal gaf het besturend ligchaam den titel van burger, hetzij om niet, hetzij voor geld. In vele steden, gelijk nog heden te Londen, was het, om dien titel volkomen te maken, noodig, zich te doen opnemen als lid van een gilde van ouder instelling in den burg, hetwelk met de corporatie in betrekkingen van vertouwen en ondergeschiktheid stond.

Het voornaamste gebrek dier oude inrigting was, de corporatiën onafhankelijk te maken van de gemeenten, waarin zij zich bevonden, en alle eenheid van belangen tusschen de corporatiën en inwoners te vernietigen. Zoo vormden te Ipswich, bij voorbeeld, eene stad van 20 000 zielen, de inwonende burgers (poorters) slechts het vijf en vijftigste gedeelte der ingezetenen. Meer dan een derde der burgers betaalde geene armen-schatting; een negende ongeveer was zelfs huishoudende, en meer dan elf twaalfde der belaste eigendommen in de stad, behoorde aan personen, die geene burgers waren. Het is merkbaar, dat een zodanig stelsel het ware doel der inrigting van het gemeente-wazen geheel deed missen. Men was inderdaad eindelijk in den waan geraakt, dat de corporatiën met een louter staatkundig oogmerk waren ingesteld; dat hare eenige roeping bestond in het verkiezen van leden voor het parlement, terwijl het inwendige bestuur der gemeente, waarvan zij deel uitmaakten, haar volstrekt niet aanging.

De nieuwe wet integendeel verklaart, dat het kiesligchaam bevatten moet al diegenen, en slechts diegenen, welke in de plaatselijke lasten deelen; dat elk meerderjarig Engelschman, die den 31sten Augustus, siats twee jaren een huis, pakhuis, kantoor of winkel bewoont, geleegen in eenen burg of kring van zeven (Engelsche) mijlen, als burger moet worden beschouwd, mits hij zich in den loop der jaars hebba doen inschrijven, en gedurende twee jaren al de plaatselijke belastingen en de armenschatting hebbe betaald. In geval een eigendom, als boven vermeld, iemand bij erfenis, huwelijk of legaat gewierd, mag hij den bezittijd van den vorigen eigenaar, als den zijnen rekenen. Op de lijsten kan niemand geplaatst worden, die in den loop van het jaar, eindigende den 31sten Augustus, hetzij van het kerspel, hetzij van eenig weldadigheidsfonds, als nooddruftege onderstand zal hebben genoten. De lijsten moeten elk jaar, den 31sten September, worden blootgelegd, en tot den 15den voor bezwaren openblijven; waarna de rectificatie nitertlijk den 22sten October moeten zijn volbragt, en de lijsten definitief gesloten en afgekondigd den 1sten November.

(Het volgende hierna.)

Uitschotregte in Arnhem.

Den 4 Junij. 2 El 7 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 4 D.
Den 5 Junij. 2 El 7 Palm 9 Duim; gewassen 3 Duim gevallen 0 D.

Ons jongste zoonje, **DERK FRANK**, overleed heden in den jeugdigen onderdom van ruim 2 maanden.

ARNHEM,
den 3den Junij
1837.

W. VAN ENGELENBURG,
W. VAN ENGELENBURG,
Geb. VAN DEN BERGH.

PROVINCIE GELDERLAND. OPENBARE AANBESTEDING.

Op Vrijdag den zestienden Junij aanstaande, des middags om twaalf uur, zal, op het Gouvernements-Gebouw te Arnhem, worden overgegaan tot de openbare aanbesteding, bij inschrijving van

De noodige **VERNIEUWINGEN, HERSTELLINGEN** en het **GEWONONDERHOUD** van de Provinciale waterstaats-vechten op de rivier de *Berkel*, gedurende den tijd van drie jaren.

De biljetten van inschrijving zullen op gezegeld papier gesteld en verzegeld moeten zijn, en, behalve den voluitgeschreven aannemingsprijs, moeten bevatten de voluitgeschrevene namen en voorna-

men, mitsgaders de woonplaatsen, zoo wel van den aannemer, als van zijne borgen.

Het bestek zal op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Nadere informatie zullen te bekomen zijn bij den Heer Hoofd-Ingineur van den Waterstaat te *Arnhem*, ten den Hoofd-Ingineur *DIBBETS*, te *Zutphen*.

Arnhem, den 26^{sten} Mei 1827.

De Gedeputeerde Staten der Provincie *Gelderland*,

VAN HEECKEREN VAN KELL.

Ter ordonantie van dezelve,

De Griffier der Staten,

M. J. VITRINGA.

† † † Op Donderdag den 15^{den} Junij 1837, des voormiddags ten elf ure, zal, bij inzet en op Donderdag den 22^{sten} dierzelfde maand, op hetzelfde uur, bij toelag, ten huize van *HORSTING*, in het *Posthoorn*, te *Ede*, in het openbaar worden geveild een HUIS en ERVE met SCHUUR en TUIN, zeer aangenaam gelegen in het dorp *Ede*, op den hoek van de *Molenstraat*, bijzonder geschikt voor *Zomerverblijf*. — Dadelijk naar de gunning te aanvaarden.

Informatie te bekomen ten kantore van den Notaris *VAN ECK*, te *Arnhem*, of van den Notaris *FISCHER*, te *Ede*. — *Brieven Franco*.

§ † § Te *Zutphen*, in het *Koslijhuis* het *Zwijnschoofd*, zal, en wel des namiddags te twee ure, op Donderdag den 15^{den} Junij 1837, bij inzet, en op Donderdag den 29^{sten} volgende, bij finale toewijzing, geveild worden, de in *Kortenoever*, onder *Brummes*, gelegene *HAVEZATE*, *HELBBERGEN*, groot in haar geheel (met inbegrip derhalve van het *BOUWLAND*, de *Zonnekamp*, en van de *WEIDE*, met eenig *BOUWLAND*, de *Lammersweide* genaamd) 40 Bunders, 16 Roeden en 10 Ellen: — geveild zullende worden, niet alleen in massa, maar ook bij drie percelen, waarvan evengemelde *Zonnekamp* en *Lammersweide*, respectivelijk zullen uitmaken het tweede en derde perceel.

Aanwijzing door den Bouwman, en onder-richt omtrent de veilconditiën te bekomen bij den Notaris *SCHLUITER*, te *Zutphen*.

† † † Op regeltijke autorisatie, zal, ten overstaan van den Notaris *GODEFRON*, op Vrijdagen den 16^{den} en 30^{sten} Junij 1837, telkens des avonds om 7 ure, in het *Zwijnschoofd*, te *Arnhem*, publiek, bij inzet en toelag, zonder beaard, worden geveild en verkocht:

Een HUIS en ERVE, met OPENPLAATS, staande en gelegen te *Arnhem*, op den hoek van het Eiland, in *Wijk D. No. 50*, op zijde nitkomende in de *Bentinksteeg*, komende van heten af bezigtigd worden, en zijnde omtrent de verkoopvoorwaarden onderrigt te bekomen bij genoemden Notaris.

† † † *Mr. J. VAN RUDO*, Notaris te *Tiel*, Provincie *Gelderland*, zal, namens de Eigenaren, op Donderdag, den 15^{den} Junij 1837, des voormiddags ten 10 ure, in het Heeren-Logement te *Tiel*, doen inzetten, en op Donderdag, den 6^{den} Julij daaropvolgende, ter zelfder ure, aldaar verkoopen:

20. Een Polder OPPERWAARDEN van het beste albei, gelegen onder *Ochten*, kanton *Tiel*, (met het daarop zich behoudende Waardmanshuis) groot 149 Bunders, 72 Roeden, 24 Ellen. Te aanvaarden als volgt: Het Hooft- en Weiland den 1^{sten} Mei 1838, het Huis en Opstal den 1^{sten} Mei 1838, en het Hooft- en Weiland den 1^{sten} Mei 1838, en het Hooft- en Weiland den 1^{sten} Mei 1838.

20. Het *LAND* genaamd, de *Appelenburg* genoemd, bestaande in een zeer toegabe HUIZINGE, met tien, op noelzool *BENDE* als *BOVEN-KAMERS*, met ruime *ZOEDERS*, *KEUKENS* en *KELE* alsmede een grooten *TUIN*, voorts met daarbij behoorende *BOERENHUIS*. Lanen van *OPGAANDE BOOMEN*, *BOOMGAARDEN*; mitsgaders *TEE* en *WEILANDEN*, te zamen groot 9 Bunders, 76 Roeden, 90 Ellen; alles onder *Dodewaard* en *Ochten* aan-gelegen. — Te aanvaarden zoo als bij de veilingsbiljetten is vermeld.

20. 25 Percelen ONROEREND GOED, bestaande in *BOUWWAARDEN*, *HOFSTEDEN*, *BOOMGAARDEN*, *BOUW* en *WEILANDEN*, onder *Ochten*, *Mien* en *Dodewaard*, kanton *Tiel*, geveild te zamen groot ongeveer 90 Bunders.

20. 25 Percelen ONROEREND GOED, bestaande in *BOUWWAARDEN*, *HOFSTEDEN*, *BOOMGAARDEN*, *BOUW* en *WEILANDEN*, onder *Zoelen*, kanton *Tiel*, geveild te zamen groot ongeveer 90 Bunders.

De verkoopvoorwaarden zullen, gedurende 14 dagen voor den inzet, ten kantore van voornoemden Notaris, van des voormiddags ten 10, tot des middags ten 12 ure, ter lezing liggen.

† † § De Eigenaren zijn voornemens, om, in de maand Julij eerstkomende, op nader te bepalen dag, plaats en tijd, in het publiek te veilen, en, zoo mogelijk, te verkoopen, den *WINDMOLEN*, te *Zelhem*, de *Oude*

Molen genaamd, in tegenoverstelling van den anderen, die *de Nieuwe* genaamd is; met bij behoorend *WOONHUIS*, *BOUWLAND*, *WEIDELAND* en *ONGECULTIVEERDEN GROND*; zamen groot ongeveer vijf Bunders. — Alzoo de gemeente *Zelhem* nagnoeg drie duizend zielen bevat, zoo levert deze *Molen*, die aan het dorp gelegen is, een zeer goed bestaan op. Informatie zijn te bekomen bij den Notaris *BECKING*, te *Zelhem*, met den verkoop belast.

In naam des Konings.

Verkoopling ter Rolle van geregtelijke uitwinning bij de Regtbank ter eerster instantie, zitting houdende te *Tiel*,

Provincie *Gelderland* van,

10. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen bij en tegen over de *Kluis* te *Gameren*, *Wijk A. No. 64*, omland, Noorden, de *Rivier de Waal*, Zuiden, de weduwe *BAIJENS* en *STEVEN VAN BRAKEL*, Oost, het vak dijk van de weduwe *LOURENS EKELMANS* en *Kinderen*, en West, den gearresteerden en *ABRAHAM VAN DE WERKEN*, ofte wie, belast met drie vakken dijk op *Gameren*; No. 158, 159 en 160, in woord waardende bij na te melden gearresteerden, *PIETER BERTRAM*.
- En 20. De *HELETT* van twee Bunders vijf en vijftig Roeden, en zestig Ellen *BOUWLAND*, in vier akkers, op de *Walwe* onder de gemeente *Zalt-Boemel*, gelegen, *Kievitskamp*, omland, Oost, *ADRIANUS TIMMER*, West en Zuiden de *Straat*, en Noorden *ADRIANUS VALKENBURG*, ofte wie, zijnde, volgens bekomen informatie, in pacht bij gemelden *PIETER BERTRAM*.

Het eerste perceel voormeld is gelegen onder de gemeente *Gameren*, en bekend op den *Kadastralen legger* onder *Sectie D. No. 101*; het tweede perceel onder de gemeente *Zalt-Boemel*, bekend op dien legger *Sectie G. No. 189*, en dus beiden onder het *Arrondissement Tiel*, Provincie *Gelderland*.

Gearresteerd als onroerend goed, wat het eerste perceel betreft, ten laste van *PIETER BERTRAM*, Herbergier, wonende te *Gameren*, als derde bezitter; en aangaande het tweede perceel, ten laste van *WIJNANDA DE SLEGTE*, weduwe *JOHANNES VAN HAHEN*, zonder beroep, wonende te *Zalt-Boemel*, mede als derde bezitter van de helft.

Ter Requisitie van *JOHANNES VAN DE GARDE*, Grosier in steske *Frankrijk*, wonende te *Zalt-Boemel*, voor wien de *Prokureur HERONIMUS VAN WESSEM* occupeert.

Bij proces verbaal van den *Deurwaarder* bij het *Vrederegert* van het *Kanton Zalt-Boemel*, *HENDRIK VANDEN ANKER*, *HESSE*, wonende aldaar, in dato den 22^{sten} Maart 1837, geregistreerd te *Zalt-Boemel* den 25^{sten} Maart daarna, waarvan ten zelve dage afschrift gelaten is aan den *Heer J. E. L. DE VIRIEU*, *Commies-Griffier* bij het *Vrederegert* van het *Kanton Zalt-Boemel* en aan de *Heeren J. VAN KERKWIJK* en *J. THOOF*, eerst gemelde, *Burgemeester* van *Gameren* en en laatst genoemde *Burgemeester* der stad *Zalt-Boemel*, en zijnde overgeschreven op het kantoor van *Hypothecken* te *Tiel* den 22^{sten} April en ter *Griffie* van gemelde *Regtbank* op den 6^{den} Mei, beiden des jaars 1837.

De eerste lezing der *memorie* van lasten zal plaats hebben op *Maandag* den 31^{sten} Julij 1837, des voormiddags om elf uren, ter rolle van geregtelijke uitwinning bij bovengemelde *Regtbank*.

Hetgeen volstaat:

H. VAN WESSEM,

Prokureur.

† § † Op Dingsdag den 20^{sten} Junij 1837, zal, op het Huis *Soelen*, bij *Tiel*, in den *Veder-Deuwe*, publiek bij aan-neming worden aubesteerd:

† Het *HERSTEL* en de *HERBOUWING*, der *STALLEN* en van het *KOETSHUIS* aldaar; — Zallende het bestek, de conditiën, en teekeningen, acht dagen te voren, op het Huis *Soelen* ter visie liggen.

† † § Eene *JONGELING*, liefst niet beneden de 14 jaar, opgeleid wenschende te worden in het *BOEK-BINDEN* en *KARTONWERKEN*, vindt daartoe, op billijke voorwaarden, de gelegenheid bij den *Boekbinder* en *Kartonwerker P. H. BRONBEEK*, te *Arnhem*.

† § † Men verlangt eenen *EZEL*, van de grootte van eenen of wel eenen *MULLER*, te koop, te *Zelhem*.

DE VERKOPPING

NAGELATEN GEDICHTEN VAN *DIRK BAX*,

in leven *Theol. Doct. en Predikant* te *Zutphen*,

met den 10^{den} Junij eerstkomen te gesloten zijnde, verzoekt de uitgever de nog niet verzonden opgaven, hem te doen toekomen,

W. J. THIEME,

Boekhandelaar te *Zutphen*.

Te *ARNHEM*, bij *C. A. THIEME*, *Boekdrukker*.